

РЕШЕНИЕ НА СЪДА

23 март 1982 година*

„Помощ от Европейския фонд за гарантиране и ориентиране на земеделието за строителството на риболовни кораби - „pooling””.

По дело 102/81

с предмет преюдициално запитване, отправено до Съда, съгласно член 177 от Договора за ЕИО от страна на г-н Walther Richter, председател на Hanseatischen Oberlandesgericht Bremen (Германия), в качеството на арбитър, в производството, висящо пред него между

„Nordsee” Deutsche Hochseefischerei GmbH, Bremerhaven, (Федерална република Германия),

и

1. **Reederei Mond Hochseefischerei Nordstern AG & Co. KG**, Bremerhaven,
2. **Reederei Friedrich Busse Hochseefischerei Nordstern AG & Co. KG**, Bremerhaven,

относно тълкуването на Регламент № 17/64/ЕИО на Съвета от 5 февруари 1964 г. (ОВ 1964 г., стр. 586), Регламент № 729/70 на Съвета от 21 април 1970 г. (ОВ L 94, стр. 13) и Регламент № 2722/72 на Съвета от 19 декември 1972 г. (ОВ L 291, стр. 30) всички относно помощта от секция „Ориентиране” на Европейския фонда за гарантиране и ориентиране на земеделието,

СЪДЪТ,

в състав: г-н G. Bosco, председател на първи състав, изпълняващ длъжността председател, г-н A. Touffait и г-н O. Due, председатели на състав, г-н P. Pescatore, г-н Mackenzie Smart, г-н A. O'Keefe, г-н T. Koopmans, г-н U. Everling и г-н A. Chloros, съдии,

генерален адвокат: г-н G. Reischl,

секретар: г-н A. Van Houtte,

постанови настоящото

Решение

1. С решение от 22 април 1981 г., постъпило в Съда на 27 април същата година, арбитърът в спор между три дружества, учредени по немското право, установени в Bremerhaven, е поставил, по силата на член 177 от Договора за

* Език на производството: немски.

ЕИО, два преюдициални въпроса относно, съответно тълкуването на член 177 от Договора и тълкуването на Регламент № 17/64/ЕИО на Съвета от 5 февруари 1964 г. (ОВ 1964 г., стр. 586), Регламент № 729/70 на Съвета от 21 април 1970 г. (ОВ L 94, стр. 13) и Регламент № 2722/72 на Съвета от 19 декември 1972 г. (ОВ L 291, стр. 30) всички относно помощта от секция „Ориентиране” на Европейския фонд за гарантиране и ориентиране на земеделието (наричан по-нататък ФЕОГА).

2. Спорът по главното производство се отнася до изпълнението на договор, сключен на 27 юни 1973 г. между няколко немски корабостроители. Този договор, в рамките на съвместна програма за строителство на тринадесет кораби фабрики за риболов, има за предмет да разпредели между договарящите страни всички финансови помощи, получени от тях чрез ФЕОГА, така че по една тринадесета от общия размер на предоставената помощ да бъде разпределена за строителството на всеки кораб. Договарящите страни, по взаимно съгласие, предварително са подали пред ФЕОГА заявления за финансова помощ за строителството на девет кораба.

3. От тези девет заявления, Комисията накрая е приела само шест, като другите заявления за помощ са били или оттеглени или отхвърлени. Предприятие, участващо в строителната програма, е поискало от две от другите предприятия да му се изплатят сумите, които му се дължат съгласно Договора от 27 юни 1973 г.

4. След като е възникнал спор по този повод, е бил отнесен до арбитраж. Тъй като Договорът от 1973 г. съдържа клауза, според която, в случай, че не се постигне съгласие между страните по проблеми, които произтичат от договора, окончателното решение се взема от арбитър, като се изключва всякакво обжалване пред обикновените съдилища. В съответствие с тази клауза, арбитърът е назначен от Търговската камара на Бремен, след като става ясно, че страните по спора не могат да постигнат съгласие относно назначаването на арбитър.

5. По време на производството пред арбитъра, ответниците заявяват, че Договорът от 1973 г. е недействителен, доколкото урежда помощта от ФЕОГА, предназначена за строителството на кораби, по отношение на което, Комисията не е предоставила такава помощ. Според ответниците, помощ от ФЕОГА би била свързана с изпълнението на определен проект и следователно не би могла да бъде прехвърлена законно от получател по друг проект.

6. Арбитърът е на мнение, че съгласно немското право, валидността на договора за разпределяне на финансовите помощи от ФЕОГА, зависи от това дали, такава разпределяне означава незаконосъобразност по смисъла на приложимите регламенти на Общността. Като счете, че решение по въпроса ще му бъде необходимо, за да произнесе решението си, сезира Съда.

По приложимостта на член 177

7. Тъй като, арбитражният съд, който е сезирал Съда, е създаден с договор между частни лица, се повдига въпроса дали трябва да се счита за съд на една от държавите-членки по смисъла на член 177 от Договора.

8. Първият въпрос, поставен от арбитража засяга този проблем. Той е формулиран, както следва:

„Дали един немски арбитражен съд, който трябва да реши не в интерес на справедливостта, а съгласно закона, и чието решение има, между страните, действие на съдебно решение, имащо силата на присъдено нещо (член 1040 от Немския гражданскопроцесуален кодекс), е компетентен да сезира Съда на Европейските Общности за преюдициално решение по силата на член 177, алинея 2 от Договора на ЕИО?“

9. В това отношение трябва да се отбележи, че както се отбелязва и във въпроса, компетентността на Съда да се произнесе по поставените въпроси, зависи от естеството на въпросния арбитраж.

10. Истина е, както е отбелязал арбитража в своя въпрос, че съществуват известни сходства между дейностите на въпросния арбитражен съд и тези на обикновения съд, дотолкова доколкото арбитража е предвиден в рамките на закона, че арбитражът трябва да реши в съответствие със закона, и неговото решение ще има, между страните, сила на присъдено нещо и може да представлява изпълнителен лист, ако има издадена екзекватура. Тези характеристики обаче не са достатъчни за да се даде на арбитража статут на „съд на държава-членка“ по смисъла на член 177 от Договора.

11. Първо трябва да се отбележи, че когато е сключен договора през 1973 г., договарящите страни са били свободни да оставят разрешаването на техни възможни спорове на обикновен съд или да изберат арбитража чрез включване в договора на клауза в това отношение. От фактите по делото е видно, че договарящите страни не са били задължени, нито правно, нито фактически, да поверят техните решения на арбитраж.

12. Второто, което трябва да се отбележи е, че немските публични органи не участват в решението за избор за арбитраж, нито е било искано от тях да участват служебно в развитието на производството пред арбитража. Федерална Република Германия, като държава-членка на Общността, която отговаря за изпълнението на задълженията, които произтичат от правото на Общността на нейна територия, по силата на член 5 и членове 169 - 171 от Договора, не е възложила или оставила на частни лица задължението да се гарантира, че тези задължения са съобразени с въпросната област в случая.

13. От тези съображения следва, че връзката между настоящата арбитражна процедура и организацията на средствата за правна защита във въпросната държава-членка не е достатъчна близка, за да може арбитража да се счита като „съд на държава-членка“ по смисъла на член 177.

14. Както съдът е потвърдил в свое решение от 6 октомври 1981 г. (по дело Broekmeulen, 246/80, все още непубликувано), правото на Общността трябва да

се спазва в своята цялост на територията на всички държави-членки; страните по договор, следователно не са свободни да дерогират от него. В този контекст, трябва да се обърне внимание на факта, че ако въпросите относно правото на Общността се повдигат от договорен арбитраж, от обикновените съдилища би могло да се поиска да разгледат тези въпроси или в рамките на съдействието, което оказват на арбитражните съдилища, и по-специално за да им съдействат при определени процесуални въпроси, или за да тълкуват приложимото право, или в рамките на прегледа на арбитражното решение, чийто обхват може да бъде повече или по-малко разширен в зависимост от обстоятелствата, и които могат да осъществят в случай на жалба или възражение, за екзекватура или чрез всякакви други налични методи за защита, налични съгласно приложимото националното законодателство.

15. Националните съдилища трябва да установят дали трябва да сезират Съда съгласно член 177 от Договора, за да получат тълкуване или оценка на валидността на разпоредбите на правото на Общността, които може да им се наложи да прилагат при упражняването на тези допълнителни или надзорни функции.

16. Следва, че в този случай, Съдът не е компетентен да се произнесе.

По съдебните разноски

17. Разходите, направени от правителството на Кралство Дания, от правителството на Италианската република, от правителството на Обединеното кралство и от Комисията на Европейските общности, които са представили становища пред Съда, не подлежат на възстановяване. С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред арбитражния съд, последният следва да се произнесе по съдебните разноски.

По изложените съображения,

Съдът,

като се произнася по въпросите, поставени пред него от арбитра в спора между „Nordsee” Deutsche Hochseefischerei GmbH, от една страна, и Reederei Mond Hochseefischerei Nordstern AG & Co. KG и Reederei Friedrich Busse Hochseefischerei nordstern AG & Co. KG, от друга страна, с решение от 22 април 1981 г., реши:

Съдът не е компетентен да се произнесе по въпросите, поставени от арбитра.

Подписи

Произнесено в открито съдебно заседание в Люксембург на 23 март 1982 година.

Подписи